

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

24 ינואר 2013

עת"מ 21030-11-12 עיריית נצרת ואח' נ' מנהל מקרקעי ישראל - נצרת ואח'

1

6472141
9503140

בפני כב' סגן הנשיא אברהם אברהם

עותרים

1. עיריית נצרת
2. איהאב אבו זיד

נגד

משיבים

1. מנהל מקרקעי ישראל - נצרת
2. משרד הבינוי והשיכון/המשרד הראשי

2

3

פסק דין

4

המחלוקת

5

1. המשיבים פירסמו מכרז להקצאת 5 מגרשים לבנייה למגורים בעיר נצרת. על פי תנאי המכרז, בו רשאים להשתתף מחוסרי דיור תושבי נצרת, מגרש אחד מהחמישה יוקצה לנכה צה"ל, נפגע פעולות איבה, או נכה בדרגת נכות העולה על 75%. ארבעת המגרשים הנותרים יוקצו, לפי תנאי המכרז, ל"יוצא/משרתי כוחות הבטחון אשר שירתו מלא". בעתירתם קובלים העותרים כנגד תנאי הסף הנ"ל, משלטעמם אין הוא קריטריון לגיטימי. המשיבים כופרים בטענה.

10

11

טענות הצדדים

12

2. העותרים הינם עיריית נצרת, ומחוסר דיור תושב העיר שהינו נכה בדרגה של 40%. הם קובלים כנגד התנאי, לפיו רק משרתי כוחות הבטחון רשאים ליטול חלק במכרז. הם טוענים, כי לשירות הצבאי אין דבר וחצי דבר עם הקצאתם של מגרשים למגורים, משמע השירות אינו שיקול ממין העניין. הם טוענים עוד, כי תנאי הסף פוגע בעקרון השוויון, הקבוע בדיני המכרזים ובחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, בהעדיפו את מי ששרתו ומשרתים בכוחות הבטחון, על פני מי שאינם כאלה. על כך הם מוסיפים, כי תנאי הסף אינו מתחשב במצוקת הדיור בעיר נצרת, ופוגע בזכותם של כלל תושבי העיר למגורים, ומכאן הפגיעה בכבודם, פגיעה העומדת בניגוד לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. הם טוענים עוד, כי הצבת התנאי מנוגדת להוראותיו של חוק חובת מכרזים, התשנ"ב-1992, הקובע את עקרון השוויון במכרז. פגיעתו של תנאי הסף בעקרון השוויון ובכבוד האדם לא מקיימת אחר פסקת ההגבלה שבחוק היסוד, כך העותרים בעתירתם. על כל אלה מוסיפים העותרים וטוענים, כי העדפתם של משרתי כוחות הבטחון מוצתה בחקיקת חוק קליטת חיילים משוחררים,

23

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

24 ינואר 2013

עת"מ 12-11-21030 עיריית נצרת ואח' נ' מנהל מקרקעי ישראל - נצרת ואח'

1 התשנ"ד-1994, ולכן אין לה, למדינה, להעדיף מעבר להעדפה שנתן המחוקק למשרתי כוחות
2 הבטחון.

3 3. המשיבה טוענת, בתורה, כי חקיקה ראשית למיניה, כמו גם פסיקת בתי המשפט, הכירו
4 בלגיטימיות של העדפת משרתי כוחות הבטחון על פני מי שאינם משרתים, בהקצאתם של משאבי
5 המדינה לציבור. הם טוענים, כי כוחם להעדיף משרתי כוחות בטחון על פי מי שאינם כאלה, ככל
6 הנוגע להקצאת מגרשים, נובעת מתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993, המאפשרות הקצאת מגרש
7 בפטור ממכרז למשרתי כוחות הבטחון, ומקל וחומר יש בידיהם להקצות להם, משמע רק להם,
8 קרקע במכרז. נוסף על כך נסמכים המשיבים על החלטת מועצת מקרקעי ישראל, המאפשרת
9 להקצות למשרתי כוחות הבטחון קרקע בישובי מיעוטים, בין בפטור ממכרז, בין במכרז ובין בדרך
10 של הרשמה והגרלה.

11

דיון

12

13 4. אחר שנקלף קליפה אחר קליפה את עתירת העותרים אנו נותרים עם עמדה עקרונית שהם
14 מביעים, ולפיה אין על המדינה, שלא לומר אין בכוחה, להעדיף את משרתי כוחות הבטחון על פני
15 שאר האוכלוסיה, לא כל שכן כאשר מדובר באוכלוסיה הערבית. אלא שעמדה זו לא נתקבלה על
16 המחוקק, כמו גם על בית המשפט העליון. ההלכה הטעימה, כי עקרון השוויון איננו נפגע במתן הטבה
17 שכזו למשרתים. אדרבא, יש בהענקתה משום פעולה לטובת יצירתו של שוויון, באשר המשרתים
18 עומדים בעמדת נחיתות כלכלית, ולעיתים מסכנים את חייהם בשירותם, והטבה שתינתן להם עשויה
19 לצמצם פער זה שנוצר בינם לבין מי שאינם נוטלים חלק בנטל. נוסף על כך הוכרה זכותה של
20 המדינה לעודד את השירות ולהוקיר את המשרתים על שירותם, על ידי הענקת הטבות, משמע
21 העדפתם על פני מי שאינם משרתים.

22

23 5. דוגמאות לחקיקה המיטיבה עם משרתי כוחות הבטחון ניתן לראות בחוק קליטת חיילים
24 משוחררים, התשנ"ד-1994, הנותן לחייל המשוחרר מענק שחרור, פקדון אישי, סיוע בלימודים
25 והכשרה לעבודה, ועוד; חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, המעניק לחייל
26 המשוחרר מענק, זכות לקורס ועוד; פקודת מס הכנסה, המעניקה לחייל המשוחרר נקודות זיכוי
27 בחישוב מס ההכנסה; חוק הרשויות המקומיות (פטור לחיילים, נפגעי מלחמה ושוטרים מארנונה),
28 התשי"ג-1953, המעניק למשרתי כוחות הבטחון פטור ושאר הטבות בתשלום ארנונה; ועוד כיו"ב
29 חוקים.

30

31 6. כאמור, לבד מן המחוקק הכירה גם הפסיקה בלגיטימיות שבחעדפת משרתי כוחות הבטחון
32 על פני שאר האוכלוסיה. ראו למשל: בג"ץ 200/83 ותד נ' שר האוצר, פד"י לח(3) 113 (1984); בג"ץ
528/88 אביטן נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד מג(4) 297 (1989); בג"ץ 381/91 גרוס נ' משרד החינוך
והתרבות, פ"ד מו(1) 53 (1991); בג"ץ 1384/04 עמותת בצדק - מרכז אמריקאי ישראלי לקידום

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

24 ינואר 2013

עת"מ 12-11-21030 עיריית נצרת ואח' נ' מנהל מקרקעי ישראל - נצרת ואח'

- 1 צדק בישראל נ' שר הפנים (2005); בג"ץ 11956/05 בשארה נ' שר הבינוי והשיכון (2006); דנג"ץ
2 1241/07 בשארה נ' שר הבינוי והשיכון (2007).
- 3 7. אגב כך אציין, כי טענת העותרים, לפיה ההטבות הניתנות למשרתי כוחות הבטחון מוצו
4 בחוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994, אין לה על מה שתסמוך. הטענה נטענה ונדחתה
5 בידי בית המשפט העליון בבג"ץ 11956/05 הנ"ל.
- 6 8. הנה כי כן, יש בכוחה של המדינה להיטיב עם משרתי כוחות הבטחון בהקצאת משאבי
7 הציבור בין יחידיו, הטבה הנעשית על מנת לעודד את השירות, להפחית הפחתת מה את החסרון
8 הכלכלי ממנו סובל המשרת לעומת חברו שאיננו משרת, שלא לומר פיצוי מה על סיכון חייו במהלך
9 השירות. העדפה זו של המשרתים ניתנת במישורים שונים, ובכלל זה הוכרה זכותם העודפת
10 בהקצאת מקרקעין למחוסרי דיור (בג"ץ 528/88 הנ"ל).
- 11 9. את כוחה להעדיף את משרתי כוחות הבטחון עשויה המדינה לממש בדרכים שונות. אחת
12 מהן מתממשת על ידי מינהל מקרקעי ישראל, זרועה הארוכה בכל הנוגע לניהול קרקעות המדינה.
13 בתוך כך נתן מחוקק המשנה בידי המינהל להקצות קרקע בפטור ממכרז למשרתי כוחות הבטחון
14 (תקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993, שהותקנו לפי חוק חובת מכרזים, התשנ"ב-1992), ובכלל זה
15 הקצאת קרקע בישובי מיעוטים (תקנה 25(א24)). ואם בידי המינהל להקצות קרקע בפטור ממכרז,
16 מקל וחומר יש בכוחו להקצות קרקע (בישובי מיעוטים כאמור) בדרך של הרשמה והגרלה, כפי
17 שנעשה במקרה שלפנינו.
- 18 10. נוסף על אלה מעוגן כוחם של המשיבים לעשות כפי שעשו במקרה שלפנינו, בהחלטה מס'
19 1221 של מועצת מקרקעי ישראל, המאפשרת הקצאה של קרקע למשרתים בישובי מיעוטים על ידי
20 מכרז, בדרך של הרשמה והגרלה, או אף בפטור ממכרז.
- 21 11. בשולי הדברים אציין, כי חטענה לפיה המכרז פוגע במצוקת הדיור בעיר נצרת, אין לה על
22 מה שתסמוך. ראשית, המכרז פתוח ליושבי העיר נצרת בלבד, שהינם מחוסרי דיור. הפגיעה הנטענת
23 של המכרז במצוקתם של שאר מחוסרי הדיור הינה פגיעה הנובעת מהעדפתם של מחוסרי דיור
24 המשרתים בכוחות הבטחון, וכפי שראינו – העדפה זו הוכרה כלגיטימית. ומעל לכל אלה, אפילו היה
25 ממש בטענה, הרי שבהקצאת חמישה מגרשים בלבד אין כדי להעצים את מצוקת הדיור של כלל
26 תושבי נצרת, כפי שאין בה כדי לפותרה. אגב כך חשוב לציין, כי המשיבים מפרסמים, מידי פעם
27 בפעם, מכרזים להקצאת מגרשים בעיר נצרת, לשם ההקלה במצוקת הדיור, מכרזים הפתוחים לכלל
28 אוכלוסיית מחוסרי הדיור.
- 29 12. סוף דבר, משום כל הטעמים הללו לא ראיתי ממש בעתירה, ולכן אדחנה. למען חסר ספק
30 הנני מבטל את צו הביניים שניתן במהלך ההתדיינות.
- 31 העותרים ישלמו למשיבים שכר טרחת עורכי דין בסך של 10,000 ₪.
- 32

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

24 ינואר 2013

עת"מ 21030-11-12 עיריית נצרת ואח' נ' מנהל מקרקעי ישראל - נצרת ואח'

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15

ניתן היום, י"ג שבט תשע"ג, 24 ינואר 2013, בהעדר הצדדים.

אברהם אברהם, סגן נשיא